

# Návod na použitie šperku bez celoživotnej záruky

Váš šperk je delikátny klenotnícky výrobok, pozostávajúci z jemných zlatých častí a drahých kameňov, vyhotovený pomocou osvedčených klenotníckych postupov. Šperk, ako predmet ozdobného charakteru, je určený predovšetkým na príležitostné nosenie. Kvalitný šperk môže byť samozrejme nosený aj pravidelne, pri jeho nosení je však dôležité dodržiavanie základných zásad uvedených v tomto návode:

- základným konštrukčným prvkom Vášho šperku je zlato, ako historicky najvýznamnejší a najušľachtilejší drahý kov. Zlato je chemicky extrémne odolný, avšak zároveň veľmi mäkký, kujný a ohybný kov, ktorý do značnej miery podlieha pôsobeniu mechanických síl. Najčastejšími prejavmi neželaných mechanických vplyvov na šperkoch sú zmena ich tvaru (deformácia) a postupné opotrebenie v dôsledku oteru. Preto je pri nosení šperku dôležité vyvarovať sa jeho kontaktu s inými materiálmi. Obzvlášť dôležité je dbať na to, aby sa do kontaktu s inými materiálmi nedostali najmä tie časti šperku, ktoré predstavujú uchytenie drahé-

ho kameňa. V dôsledku ich deformácie či nadmerného opotrebenia môže totiž dôjsť k vypadnutiu alebo aj strate drahých kameňov,

- šperk nenoste pri výkone ťažkej a hrubej práce, pri výkone domácich prác, pri športe ani žiadnej inej fyzickej aktivite, pri ktorej môže dôjsť k jeho mechanickému poškodeniu alebo nadmernému opotrebeniu, t. j. k pôsobeniu takých mechanických síl na jeho jednotlivé časti, ktoré môže mať za následok poškodenie šperku ako celku alebo aj len jeho jednotlivých častí, resp. jeho postupné nadmerné opotrebenie,
- šperk nenoste v prašnom prostredí, v prostredí s výparmi, pri práci so saponátmi a inými chemikáliami, pretože môže dôjsť k poškodeniu alebo zmene zafarbenia povrchu šperku alebo drahého kameňa,
- šperk nie je vhodné nosiť pri kúpaní, pretože môže dôjsť k strate, poškodeniu alebo zmene zafarbenia povrchu šperku alebo drahého kameňa v dôsledku obsahu minerálnych látok a iných chemických prvkov vo vode,
- pri spaní je potrebné šperk odložiť, pretože môže dôjsť k jeho poškodeniu, vo výnimočných prípadoch i k ublíženiu na zdraví,
- nenechávajte šperky v dosahu detí, môže dôjsť k prehltnutiu malých častí, resp. k inému ublíženiu na zdraví,
- v niektorých individuálnych prípadoch môže dôjsť k zmene zafarbenia povrchu šperku. Príčinou tejto zmeny je oxidácia, ku ktorej dochádza zväčša v dôsledku reakcie špecifických prvkov, ktoré tvoria prímesi v zliatine zlata, z ktorej je váš šperk vyrobený v kombinácii so špecifickým prostredím, v ktorom sa šperk nosí alebo tiež v dôsledku prítomnosti špecifických chemických prvkov ktoré môžu byť súčasťou používaných kozmetických prípravkov alebo dôsledkom individuálnych

fyziológických daností nositeľa šperku. Oxidácia je prirodzený proces a nie je teda vadou šperku. Váš šperk bol Puncovým úradom SR označený puncovou značkou a nie je preto potrebné pochybovať o kvalite a rýdzosti použitého kovu,

- v prípade, ak ste alergický na zlato alebo iné kovy, ktoré sú súčasťou zliatiny zlata, z ktorej bol Váš šperk vyrobený, môže dôjsť k zmene zafarbenia povrchu šperku, prípadne i k podráždeniu samotnej pokožky; v takomto prípade je potrebné poradiť sa o ďalšom nosení šperku s lekárom,

- zakúpený šperk si nechajte aspoň raz za dva roky prehliadnúť a dôkladne vyčistiť v niektorom z klenotníctiev Mikuš Diamonds (zoznam nájdete na [mikusdiamonds.sk](http://mikusdiamonds.sk)), predídete tým prípadnému poškodeniu, resp. strate šperku, v dôsledku nadmerného opotrebenia jeho jemných častí; pri šperkoch s drahými kameňmi zlatník preverí aj stav osadenia drahého kameňa, čím predídete jeho prípadnej strate v dôsledku nadmerného opotrebenia jeho lôžka,

- šperk si môžete v prípade potreby vyčistiť aj sami špeciálnou handričkou, prípadne pomocou čistiacich roztokov určených na zlaté šperky, na zlaté šperky s drahými kameňmi alebo na zlaté šperky s perlami, ktoré si môžete zakúpiť v sieti klenotníctiev Mikuš Diamonds; pri ich používaní je potrebné dôsledne dodržiavať pokyny na nich uvedené,

- pokiaľ šperk nenosíte, skladujte ho výlučne v šperkovnici z jemného materiálu (napr. zamat) a dbajte na to, aby sa jednotlivé šperky navzájom nedotýkali,

- povrch šperkov z bieleho zlata je upravený ródiováním (na povrch sa nanáša jemná vrstva drahého kovu - ródia), vďaka ktorému má Váš šperk vyšší lesk a výraznejšiu bielu farbu,

- povrchová úprava ródiováním, matovaním a leštením podlieha pri používaní prirodzenému opotrebeniu. V prípade styku šperku s inými materiálmi môže dôjsť k vizuálnej zmene vlastností týchto úprav, čo však nie je považované za vadu šperku.

Drahé kamene vo Vašom šperku sú jeho najcitlivejšou časťou, a preto si vyžadujú vyššiu starostlivosť než samotné kovové časti šperku. Pri ich nosení je preto potrebné dodržiavať oproti vyššie uvedeným odporúčaniam i nasledovné rady:

Všetky šperky s drahými kameňmi je potrebné chrániť pred vysokým teplom (napr. v blízkosti otvoreného ohňa), možným nárazom, úderom či kontaktom s iným materiálom s tvrdším povrchom, v dôsledku čoho by mohlo dôjsť k ich poškodeniu. Pri ich nosení je vhodné vyvarovať sa tiež akéhokolvek kontaktu drahých kameňov s chemickými látkami, ako sú čistiace prostriedky, riedidlá, lepidlá či iné látky obsahujúce kyseliny, a to i vo veľmi nízkych koncentráciách. Pri používaní parfumov, lakov, krémov a iných kozmetických prípravkov je potrebné dbať na to, aby sa tieto pri nanášaní na telo nedostali do kontaktu s drahým kameňom (šperk ide na telo ako posledný). V opačnom prípade môže dôjsť k jeho nezvratnému poškodeniu vytvorením jemnej vrstvy týchto látok na povrchu drahého kameňa, ktorú však v mnohých prípadoch nie je možné odstrániť bez poškodenia kameňa samotného.

Po každom nosení šperku s drahým kameňom pred jeho odložením dôkladne očistite buď špeciálnym roztokom na to určeným, mydlouou

vodou izbovej teploty alebo jemnou navlhčenou handričkou. Je dôležité, aby sa pred odložením šperku odstránili z povrchu drahého kameňa akékoľvek nečistoty, ktoré by mohli trvale znehodnotiť jeho povrch.

**Pri šperkoch s vybranými drahými kameňmi je tiež potrebné dbať na zvýšenú starostlivosť a dodržiavanie aj ďalších individuálnych rád týkajúcich sa ich nosenia:**

#### **Chrómdiopsid, Jantár, Koral, Peridot, Smaragd, Tyrkys, Zirkón**

Pri všetkých uvedených drahých kameňoch je dôležité vyvarovať sa ich čisteniu horúcou parou a ultrazvukom. Oba uvedené procesy môžu spôsobiť ich nezvratné poškodenie.

#### **Apatit, Fluorit, Iolit, Kunzit, Malachit, Mesačný kameň**

Pri všetkých uvedených drahých kameňoch je dôležité vyvarovať sa ich čisteniu horúcou parou a ultrazvukom. Oba uvedené procesy môžu spôsobiť ich nezvratné poškodenie. Rovnako je potrebné vyvarovať sa ich kontaktu s teplotou vyššou než je prirodzená teplota vonkajšieho prostredia pri ich nosení (cca 40°C), v dôsledku čoho môže dôjsť rovnako k ich nezvratnému poškodeniu alebo zmene ich zafarbenia.

#### **Tanzanit, Topás, Turmalín, Chrómturmalín**

Pri všetkých uvedených drahých kameňoch je dôležité vyvarovať sa ich čisteniu horúcou parou a ultrazvukom. Oba uvedené procesy môžu spôsobiť ich nezvratné poškodenie. Rovnako je dôležité vyvarovať sa ich vystaveniu prudkým teplotným zmenám (napr. bezprostredná zmena

z izbovej teploty na teplotu v blízkosti otvoreného ohňa alebo na teplotu nižšiu ako cca -10°C), ktoré môžu byť príčinou ich nezvratného poškodenia. Za daných podmienok zväčša dochádza k prasknutiu drahého kameňa či vzniku početných fraktúr.

#### **Lapis lazuli**

Lapis lazuli je citlivý na teplotu vyššiu než je prirodzená teplota vonkajšieho prostredia pri jeho nosení (cca 40°C). Jeho expozícia uvedeným podmienkam môže byť príčinou nezvratnej zmeny jeho zafarbenia. Aj v dôsledku uvedeného je potrebné vyvarovať sa jeho čisteniu horúcou parou a ultrazvukom.

#### **Perleť**

Perleť je drahý kameň podliehajúci vplyvom ultrafialového žiarenia. Jej dlhodobá expozícia na slnku spôsobuje v dôsledku prítomnosti ultrafialového žiarenia jej postupné blednutie. Perleť nie je možné čistiť pomocou horúcej pary ani ultrazvuku.

#### **Peridot**

Peridot je drahý kameň citlivý na zvýšené teplo aj prudké teplotné zmeny. Neodporúča sa preto jeho nosenie pri teplote vyššej než je prirodzená teplota vonkajšieho prostredia pri jeho nosení (cca 40°C), ktorá môže spôsobiť jeho poškodenie. Rovnako prudké teplotné zmeny (napr. bezprostredná zmena z izbovej teploty na teplotu v blízkosti otvoreného ohňa alebo na teplotu nižšiu ako cca -10°C), môžu byť príčinou jeho nezvratného poškodenia. Za daných podmienok zväčša

dochádza k prasknutiu drahého kameňa či vzniku početných fraktúr. Peridot nie je možné čistiť pomocou horúcej pary ani ultrazvuku.

### **Granát**

Medzi rozšírené odrody a druhy granátu patria okrem iných napríklad aj červený almandín, pyrop a rodolit alebo zelený demantoid a tsavorit. Granát je drahý kameň citlivý na prudké teplotné zmeny, ktoré môžu spôsobiť jeho praskanie. Aj v dôsledku uvedeného je potrebné vyvarovať sa jeho čisteniu horúcou parou.

### **Ametyst, Citrín, Krištál, Praziolit, Ruženín, Záhnedá, Tigrie oko**

Medzi rozšírené odrody kremeňa patria okrem iných napríklad ruženín, ametyst, citrín, záhnedá, tigrie oko, praziolit a bezfarebný krištál. Kremeň je drahý kameň citlivý na prudké teplotné zmeny, ktoré môžu spôsobiť jeho praskanie alebo zmenu jeho zafarbenia. Aj v dôsledku uvedeného je potrebné vyvarovať sa jeho čisteniu horúcou parou.

### **Drahý opál**

Drahý opál patrí medzi najcitlivejšie drahé kamene a vyžaduje si značnú starostlivosť. V dôsledku obsahu vody je veľmi citlivý na zvýšené teplo. Nie je vhodné ho nosiť pri teplotách nad 30°C a vystavovať ho priamemu slnečnému žiareniu, či inému dlhodobému zdroju tepla (napríklad v blízkosti žiarovky vo vitríne a pod.). V uvedených podmienkach môže dôjsť k postupnému znižovaniu množstva vody v jeho štruktúre, v dôsledku čoho drahý opál praská a stráca typickú farbohru – tzv. opalizáciu. Veľmi citlivý je tiež na prudké zmeny teplôt. Neodporúča sa ani jeho no-

senie v prostredí s teplotou nižšou ako 0°C. Drahý opál nie je možné čistiť ultrazvukom ani horúcou parou.

### **Perla**

Perla patrí medzi najcitlivejšie drahé kamene a vyžaduje si značnú starostlivosť. V dôsledku obsahu vody je veľmi citlivá na zvýšené teplo. Nie je vhodné ju nosiť pri teplotách nad 30°C a vystavovať ju priamemu slnečnému žiareniu, či inému dlhodobému zdroju tepla (napríklad v blízkosti žiarovky vo vitríne a pod.). V uvedených podmienkach môže dôjsť k postupnému znižovaniu množstva vody v jej štruktúre, v dôsledku čoho perla praská. Neodporúča sa ani jej nosenie v prostredí s teplotou nižšou ako 0°C. Perlu nie je možné čistiť ultrazvukom a horúcou parou. Pri nosení perál je nevyhnutné dbať na to, aby sa predišlo akémukoľvek ich kontaktu s kozmetickými prípravkami (parfumy, laky, krémy a pod.). Perlu je potrebné po každom nosení vyčistiť jemnou navlhčenou handričkou (prípadne čistiacim roztokom na to určeným). V prípade perlovej šnúry odporúčame nechať ju prevliecť na nové vlákno aspoň 1x v priebehu troch rokov, nakoľko nosné vlákno používaním podlieha opotrebeniu.